

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 5. 2. 2025
COM(2025) 37 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Komplexný súbor nástrojov EÚ pre bezpečný a udržateľný elektronický obchod

Komplexný súbor nástrojov EÚ pre bezpečný a udržateľný elektronický obchod

Elektronický obchod revolučným spôsobom zmenil spôsob interakcie medzi spotrebiteľmi a podnikmi vrátane malých a stredných podnikov, čo pre hospodárstvo EÚ ako celok predstavuje početné prínosy. V dôsledku nedávneho prudkého nárastu objemu tovaru nakupovaného online a dovážaného do EÚ priamo spotrebiteľom sa zároveň zintenzívnili výzvy spojené s elektronickým obchodom. Patrí medzi ne riziko poškodenia zdravia a ohrozenia bezpečnosti spotrebiteľov v dôsledku nevyhovujúcich výrobkov, riziko nezvratného poškodenia životného prostredia a negatívnej uhlíkovej stopy a negatívny vplyv na konkurencieschopnosť podnikov dodržiavajúcich právne predpisy.

EÚ presadzuje víziu elektronického obchodu, ktorou sa posilňuje udržateľnosť, pohodlie, bezpečnosť a spoľahlivosť, pričom je prostriedkom digitálnej transformácie v súlade s cieľmi programu Digitálne desaťročie do roku 2030. V rámci elektronického obchodu by sa mali podporovať inovatívne a zodpovedné podniky a zároveň uplatňovať poctivý obchodný styk a dodržiavať právne predpisy EÚ.

V tomto oznámení sa opisuje komplexný prístup Komisie k riešeniu výziev, ktoré predstavuje dovoz v rámci elektronického obchodu počas celého jeho životného cyklu. Komisia oznamuje svoje priority v oblasti presadzovania práva a vyzýva na posilnenie spolupráce a koordinácie medzi všetkými príslušnými orgánmi. Uvedenou spolupracou by sa malo zabezpečiť, aby dovážané výrobky dodávané priamo spotrebiteľom prostredníctvom elektronického obchodu boli v súlade s pravidlami EÚ a poctivým obchodným stykom. Na dosiahnutie tohto cieľa Komisia vyzýva členské štáty a ich príslušné orgány, aby zohrávali proaktívnu úlohu pri monitorovaní a vykonávaní kľúčových opatrení uvedených v tomto oznámení. Okrem toho Komisia stanovuje opatrenia na zvýšenie odolnosti a účinnosti colných orgánov a orgánov dohľadu nad trhom, najmä prostredníctvom pokročilého vykonávania reformy colnej únie, keďže by sa tým odstránilo oslobodenie od cla pre zásielky s nízkou hodnotou a posilnili by sa kontrolné kapacity, ako aj prostredníctvom možného nediskriminačného manipulačného poplatku za dovážaný tovar dodávaný priamo spotrebiteľom. Komisia vyzýva zainteresované strany na trhu a inštitucionálne zainteresované strany, aby v tomto úsilí spolupracovali.

1. TRENDY A VÝZVY V OBLASTI DOVOZU V RÁMCI ELEKTRONICKÉHO OBCHODU

Elektronický obchod sa stal neoddeliteľnou súčasťou spôsobu, akým spotrebiteľia nakupujú online. 70 % Európanov pravidelne nakupuje výrobky online¹, a to v elektronických obchodoch predajcov aj na online trhoviskách. 76 % spotrebiteľov si myslí, že do roku 2030 bude nakupovanie a predaj výrobkov a služieb online patriť medzi najdôležitejšie digitálne technológie v Európe².

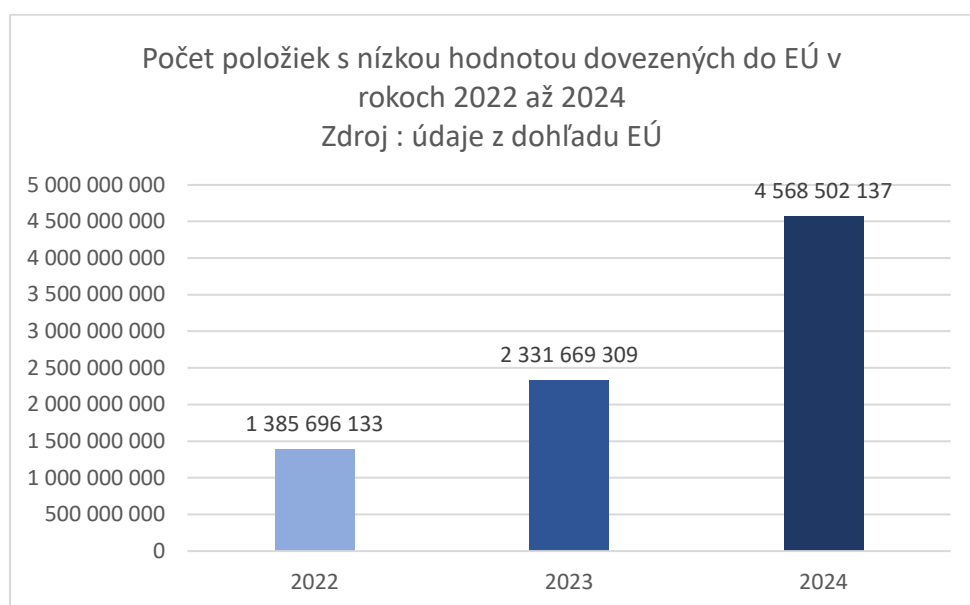
V posledných rokoch zaznamenali výrazný rast najmä online trhoviská, na ktorých sa objavili medzinárodní hráči, ale aj mnohé európske podniky, ktoré sa stali regionálnymi šampiónmi. Ponuky na online trhoviskách zahŕňajú široký rad výrobkov, ktoré sú často atraktívne vďaka nízkym cenám a jednoduchému procesu nákupu s rýchlym a lacným dodaním. Online trhoviská otvorili medzinárodný obchod so spotrebným tovarom: spájajú spotrebiteľov so širokým radom predajcov, od zavedených značiek až po malých výrobcov

¹ Údaje Eurobarometra za rok 2023, dostupné na stránke [E-commerce statistics for individuals - Statistics Explained](#) (Štatistiky o elektronickom obchode pre jednotlivcov – vysvetlenie štatistiky).

a startupy v EÚ a na celom svete. Často majú hybridný obchodný model, keď pôsobia nielen ako sprostredkovateľ medzi spotrebiteľmi a podnikmi, ale uskutočňujú aj predaj priamo spotrebiteľom a podporujú rozsiahle výrobné a distribučné reťazce mimo EÚ.

Elektronický obchod je priestorom komerčných a digitálnych inovácií s personalizovanými ponukami a odporúčaniami, ako aj optimalizáciami, marketingovými riešeniami a aplikáciami pre spotrebiteľov založenými na umelej inteligencii.

Objem tovaru v rámci elektronického obchodu, ktorý spotrebiteľia priamo dovážajú do EÚ, v posledných rokoch prudko vzrástol a očakáva sa, že bude naďalej rýchlo rásť, čomu prospieva súčasné oslobodenie od cla pre zásielky s nízkou hodnotou (nepresahujúcou 150 EUR). Podľa údajov z dohľadu EÚ sa v roku 2024 do EÚ doviezlo 4,6 miliardy takýchto položiek s nízkou hodnotou. To je takmer dvojnásobok počtu zaznamenaného v roku 2023 (2,4 miliardy) a viac ako trojnásobok od roku 2022 (1,4 miliardy). To zodpovedá až 12 miliónom malých položiek denne.

V roku 2024 pochádzalo 91 % všetkých zásielok, ktoré vstúpili do EÚ v rámci elektronického obchodu s hodnotou nepresahujúcou 150 EUR, z Číny, pričom ich objem sa v rokoch 2023 až 2024 viac ako zdvojnásobil – z 1,9 miliardy na 4,17 miliardy položiek. Tento nárast sa zhoduje s mimoriadne rýchlym rastom niektorých online trhovísk. Najmä spoločnosti Temu a SHEIN zaznamenali na trhu EÚ exponenciálny rast a v priebehu niekoľkých mesiacov v roku 2024 dosiahli v EÚ viac ako 75 miliónov používateľov. Ponuka tovaru s nízkou hodnotou prostredníctvom takýchto internetových trhovísk, ktorú podporuje všadeprítomná online reklama, nízke ceny a veľmi rýchle dodanie, následne vyvoláva veľký dopyt.

Rýchly nárast dovozu dodávaného priamo spotrebiteľom vyvoláva významné problémy, ktoré si vyžadujú naliehavú pozornosť, najmä v prípadoch, keď dovážané výrobky môžu byť v rozpore s právnymi predpismi EÚ. Napríklad približne polovica falšovaných výrobkov zaistených na hraniciach EÚ, ktoré porušili práva duševného vlastníctva MSP, bola zakúpená online².

² EUIPO a OECD, *Misuse of E-Commerce for Trade in Counterfeits* (Zneužívanie elektronického obchodu na obchodovanie s falzifikátmi), 2021, [EUIPO OECD misuse-e-commerce-trade-in-counterfeits study en.pdf \(europa.eu\)](https://euiipo.org/en/counterfeits-study-en.pdf). Dovoz falšovaného tovaru predstavuje 5,8 % všetkého tovaru vstupujúceho do EÚ, pozri EUROPOL a EUIPO, *Intellectual Property Crime Threat Assessment*

Prudko rastúci objem výrobkov, ktoré nie sú bezpečné, sú falšované alebo inak nevyhovujúce, vedie k vážnym bezpečnostným a zdravotným rizikám pre spotrebiteľov, má neutržateľný vplyv na životné prostredie a podporuje nekalú súťaž vo vzťahu k legálnym podnikom, čo má významný vplyv na konkurencieschopnosť EÚ v rôznych odvetviach. Aj samotné množstvo výrobkov dovážaných priamo spotrebiteľmi v EÚ predstavuje neutržateľnú záťaž pre orgány.

1.1. Bezpečnosť a súlad výrobkov

Nebezpečné, falšované alebo inak nevyhovujúce výrobky ovplyvňujú každodenný život jednotlivcov. Samotní spotrebiteľia považujú prítomnosť nedôveryhodných online predajcov za jednu z hlavných výziev na internete, ktoré majú na nich najväčší osobný vplyv³. Existujú vážne riziká pre ich zdravie a bezpečnosť vrátane bezpečnosti detí vzhľadom na ich špecifické potreby a zraniteľnosť.

Podľa údajov Eurobarometra Európania nakupujú online najmä oblečenie, obuv, doplnky, ale aj kozmetiku a skrášľovacie výrobky⁴. Ak takéto výrobky nie sú v súlade s predpismi EÚ alebo platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi, môže to mať vážne zdravotné následky, napríklad v dôsledku škodlivých látok v hračkách alebo kozmetike, úrovne chemických látok v oblečení alebo v nábytku, alebo v dôsledku falšovaných liekov, nelegálnych (syntetických) drog a nových psychoaktívnych látok, ako aj steroidov na rozvoj svalov a látok na podporu sexuálnej výkonnosti.

Existujú aj priame hrozby z hľadiska bezpečnosti: páchatelia trestnej činnosti využívajú vysoké objemy dovážaného tovaru v rámci elektronického obchodu na distribúciu nelegálneho tovaru, ako sú nelegálne (syntetické) drogy a drogové prekursor, výbušniny, palné zbrane alebo zbrane a ich súčasti vyrobené pomocou 3D tlače. Často ich distribuujú prostredníctvom malých zásielok predávaných v tzv. sivej zóne webu alebo na temnom webe (tzv. dark web) a niekedy aj prostredníctvom otvorených online trhovísk. Boj proti elektronickému obchodu ako distribučnému reťazcu pre páchatelov trestnej činnosti je dôležitý pre účinný zásah proti vyvíjajúcim sa bezpečnostným hrozbám.

1.2. Aspekty udržateľnosti

Prudký nárast dovozu v rámci elektronického obchodu s priamym dodaním spotrebiteľom má veľmi závažné škodlivé účinky aj na klímu a životné prostredie. Extrémne nízke maloobchodné ceny niektorých výrobkov predávaných online neodzrkadľujú širšie environmentálne náklady spojené s výrobou, priamou prepravou a celým životným cyklom výrobku.

Environmentálne náklady zahŕňajú aj zvýšené znečistenie a vplyv na klímu v dôsledku používania určitých materiálov alebo energie z fosílnych palív pri výrobe tovaru. Okrem toho má takýto tovar často nízku kvalitu, čo znamená, že nie je energeticky účinný, nemá dlhú životnosť a nedá sa ľahko opraviť.

(Posúdenie hrozieb trestnej činnosti v oblasti duševného vlastníctva), 2022, [Správa. Intellectual property crime threat assessment 2022 2.pdf \(europa.eu\)](#).

³ 27 % opýtaných spotrebiteľov označilo „nedôveryhodných online predajcov“ za faktor, ktorý má na nich najväčší osobný vplyv, pričom sa v zozname problémov nachádzali na štvrtom mieste, za zneužitím osobných údajov, dezinformáciami online a nedostatočnou ochranou maloletých. [Digitálne desaťročie – júl 2024 – Prieskum Eurobarometra](#).

⁴ 44 % kupujúcich v elektronickom obchode si kúpilo alebo objednalo oblečenie, obuv a doplnky a 18 % si kúpilo „kozmetické a skrášľovacie výrobky“, [E-commerce statistics for individuals - Statistics Explained](#) (Štatistiky o elektronickom obchode pre jednotlivcov – vysvetlenie štatistiky).

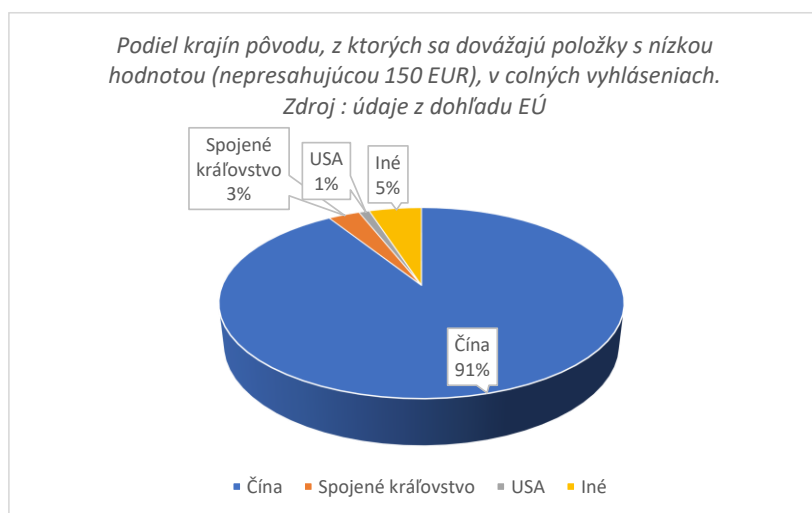
Tieto výrobky sa často dodávajú spotrebiteľom ako jednotlivé zásielky. S takýmto postupom sa spája značná uhlíková stopa. Zvyšuje ju aj krátka životnosť výrobkov, obchodné praktiky, ako je tzv. rýchla móda, potenciálne vrátenie výrobkov a veľké množstvo vrátených alebo nepredaných výrobkov, ktoré sa ničia.

Po skončení svojej krátkej životnosti samotné nevyhovujúce výrobky a ich obaly spôsobujú problémy pri nakladaní s odpadom. Pravdepodobne v prípade týchto výrobkov neboli zaplatené poplatky na pokrytie nákladov na spracovanie odpadu a často sa tieto výrobky nedajú recyklovať z dôvodu materiálov, z ktorých sú vyrobené.

1.3. Nekalá súťaž a strata konkurencieschopnosti

Rastom dovozu v rámci elektronického obchodu s priamym dodaním spotrebiteľom sa takisto zvýšila konkurencia, a to aj medzi predajcami z EÚ a predajcami so sídlom mimo EÚ, ktorí svoju ponuku zameriavajú na spotrebiteľov v EÚ. Táto konkurencia sa však môže stať nekalou a brániť rovnakým podmienkam pre legitímne podniky. Ak niektorí predajcovia nedodržiavajú požiadavky EÚ na bezpečnosť výrobkov a ochranu spotrebiteľa, dokážu sa vyhnúť nákladom na zabezpečenie potrebnej kvality, bezpečnosti materiálov a riadneho vedenia záznamov a podávania správ. To platí aj pre podniky, ktoré neuplatňujú environmentálne normy EÚ alebo obchádzajú príspevky na nakladanie s odpadom. Predajcovia, ktorí dodržiavajú predpisy, však znášajú tieto náklady v rámci komplexného právneho prostredia a sú ekonomicky znevýhodnení v porovnaní s obchodníkmi, ktorí pravidlá nedodržiavajú.

Okrem toho **vznikajú priame straty podnikom, ktoré dodržiavajú právne predpisy**. Keď sa malý alebo stredný podnik stane obeťou napríklad falšovania alebo pirátstva, má o 34 % nižšiu šancu na prežitie ako malé a stredné podniky, ktoré nezaznamenali žiadne porušenie práv duševného vlastníctva⁵. Súhrnne to vedie k vysokým stratám v rôznych odvetviach priemyslu: v odvetví odevov sa straty blížia 12 miliardám EUR (5,2 % obratu), v odvetví kozmetiky sú to 3 miliardy EUR (4,8 % obratu) a v odvetví hračiek 1 miliarda EUR (8,7 % obratu)⁶.

⁵ OECD/EUIPO (2023), *Risks of Illicit Trade in Counterfeits to Small and Medium-Sized Firms, Illicit Trade* (Riziká nezákonného obchodovania s falzifikátmi pre malé a stredné podniky), OECD Publishing, Paríž, <https://doi.org/10.1787/fa6d5089-en>.

⁶ [Hospodársky vplyv falšovania v odvetviach odevov, kozmetiky a hračiek v EÚ – EUIPO \(europa.eu\)](https://euiipo.europa.eu/).

Okrem toho **predajcovia tovaru z krajín mimo EÚ využívajú oslobodenie od cla⁷, keď sa tovar s hodnotou nepresahujúcou 150 EUR (t. j. tovar s nízkou hodnotou) dodáva priamo spotrebiteľom v EÚ**. Oblečenie je výstižným príkladom tohto rozdielu: pri prekročení uvedenej deklarovanej hodnoty podliehajú dovoznému clu vo výške 12 % hodnoty. Takýto tovar sa masovo nakupuje na rýchlo rastúcich trhoviskách, ako sú AliExpress, Temu a SHEIN, ale je k dispozícii aj na iných trhoviskách a v elektronických obchodoch priamych predajcov.

1.4. EÚ má komplexný právny rámec

EÚ má komplexný súbor pravidiel, ktorými sa upravuje celý životný cyklus výrobu dovážaného do EÚ a vymedzujú sa povinnosti zúčastnených subjektov. Nedávno sa aktualizovalo niekoľko právnych predpisov a v súčasnosti sa rokuje o ďalších zmenách, najmä v oblasti cieľ a ochrany životného prostredia.

Predajcovia výrobkov z krajín mimo EÚ, ktorí priamo dodávajú svoje výrobky spotrebiteľom v EÚ, sú vo všeobecnosti zodpovední za zabezpečenie zákonnosti výrobkov, ktoré uvádzajú na trh v EÚ. Tie výrobky musia byť napríklad v súlade s nariadením o bezpečnosti výrobkov, pravidlami ochrany spotrebiteľa a ďalšími povinnosťami vyplývajúcimi z právnych predpisov EÚ alebo vnútroštátnych právnych predpisov. V prípade väčšiny spotrebných výrobkov sa od predajcov takisto vyžaduje, aby mali v EÚ zodpovedný hospodársky subjekt, čo uľahčuje presadzovanie právnych predpisov EÚ⁸.

Všetci predajcovia musia takisto spĺňať požiadavky rozšírenej zodpovednosti výrobcov tým, že finančne prispievajú na nakladanie so svojimi výrobkami, keď sa stanú odpadom. Patria sem elektrické a elektronické zariadenia, batérie a obalový materiál. Po prijatí zmenenej rámcovej smernice o odpade⁹ by sa uvedené požiadavky mali rozšíriť aj na textilie, výrobky súvisiace s textíliami a obuvnícke výrobky.

Online trhoviská bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú usadené v EÚ, nesú zodpovednosť v prípade nedodržania svojich osobitných povinností sprostredkovateľov pri predaji tovaru najmä podľa aktu o digitálnych službách¹⁰, ako aj podľa iných právnych predpisov, ako je napríklad nariadenie o všeobecnej bezpečnosti výrobkov¹¹, pokiaľ ide o ak ide o nebezpečné výrobky, smernica o ekodizajne¹², rámcové nariadenie o energetickom označovaní^{13 14}, nariadenie o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí¹⁵, nariadenie o dohľade nad

⁷ Pokiaľ ide o clo, v článku 23 nariadenia č. 1186/2009 sa stanovuje prahová hodnota 150 EUR. Komisia navrhla revíziu týchto pravidiel – pozri ďalej, s. 6, a dokument [Colná reforma EÚ – Európska komisia](#).

⁸ Komisia čoskoro uverejní správu, v ktorej sa skúma vykonávanie požiadavky, podľa ktorej sa vyžaduje mať zodpovedný hospodársky subjekt v EÚ v prípade určitých výrobkov, a to v súlade s článkom 4 nariadenia (EÚ) 2019/1020.

⁹ Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2008/98/ES o odpade, COM(2023) 420 final.

¹⁰ Ďalšie informácie o povinnostiach pre online trhoviská nájdete v oddiele 2.3.1.

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/988 z 10. mája 2023 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov.

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energeticky významných výrobkov.

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369 zo 4. júla 2017, ktorým sa stanovuje rámec pre energetické označovanie a zrušuje smernica 2010/30/EÚ.

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1781 z 13. júna 2024, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov, mení smernica (EÚ) 2020/1828 a nariadenie (EÚ) 2023/1542 a zrušuje smernica 2009/125/ES.

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2865 z 23. októbra 2024, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí.

trhom¹⁶, ako aj s pravidlami EÚ na ochranu spotrebiteľa, a to vždy, keď sa zameriavajú na spotrebiteľov v EÚ. Najväčšie platformy, ktoré sa podľa aktu o digitálnych trhoch označujú ako „strážcovia prístupu“¹⁷, musia dodržiavať aj súbor pravidiel, ktoré sa týkajú ich správania sa na trhu¹⁸.

Za určitých podmienok môžu byť trhoviská zodpovedné aj za predaj nevyhovujúcich alebo nebezpečných výrobkov. Vzťahuje sa na ne výnimka zo zodpovednosti za nezákonné správanie sa predajcov, ale len za určitých podmienok – ak im nie je známa nezákonnosť obsahu, ktorý sa na nich nachádza, alebo ak po tom, ako sa o nej skutočne dozvedia, urýchlene konajú a výrobok odstránia. V každom prípade sa podmienená výnimka zo zodpovednosti uplatňuje len vtedy, keď trhovisko sprostredkúva predaj výrobku, čo neplatí v prípade, keď napríklad predávajúci koná pod kontrolou trhoviska alebo na základe jeho autority. Trhoviská môžu niest' zodpovednosť za porušenie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa aj vtedy, ak prezentujú ponuky predajcov spôsobom, ktorý by mohol spotrebiteľa viesť k presvedčeniu, že výrobok ponúka samotné trhovisko.

2. EÚ JE DOBRE PRIPRAVENÁ NA RIEŠENIE TEJTO VÝZVY, POTREBUJE VŠAK HOLISTICKÝ A VHODNE KOORDINOVANÝ PRÍSTUP

Európa má dobré predpoklady na to, aby riešila výzvy, ktoré prináša dovoz v rámci elektronického obchodu s dodaním priamo spotrebiteľom. Je však potrebné urobiť viac na zabezpečenie správneho uplatňovania pravidiel EÚ, ako aj na zabezpečenie toho, aby bol systém presadzovania práva účinný a odolný a aby nebol preťažený množstvom tovaru s nízkou hodnotou, ktorý sa predáva online a zaplavuje trh.

Týmto oznámením Komisia predkladá **holistický prístup k riešeniu rizík a narušení spôsobených veľkým objemom dovozu takýchto výrobkov**. Tento prístup musí byť **komplexný** a musí zahŕňať **vhodne koordinovaný súbor opatrení, v rámci ktorých sa spoja najmä európske inštitúcie, členské štáty a všetky príslušné vnútroštátne orgány**.

Po prvé, Komisia navrhuje súbor štrukturálnych zmien regulačného rámca s osobitným dôrazom na colnú reformu a opatrenia na ochranu životného prostredia. Komisia týmto vyzýva spoluzákonodarcu na podporu urýchleného prijatia návrhu colnej reformy a iniciuje úvahy o tom, ako ďalej posilniť navrhované opatrenia dodatočnou podporou colných orgánov, napríklad prostredníctvom nového nediskriminačného manipulačného poplatku za tovar dovážaný do EÚ priamo spotrebiteľom. **(oddiel 2.1.1.) V oblasti ochrany životného prostredia** bude Komisia podporovať zavádzanie nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov a účinné uplatňovanie existujúcich pravidiel rozšírenej zodpovednosti výrobcu. Komisia vyzýva spoluzákonodarcu, aby prijal cielenú revíziu rámcovej smernice o odpade, a navrhne ďalšie právne predpisy, v neposlednom rade prostredníctvom aktu o obehovom hospodárstve. **(oddiel 2.1.2.)**

Komisia ďalej zdôrazňuje **vysokú prioritu kontrolných akcií** zameraných proti prudkému nárastu nebezpečných, falšovaných alebo inak nevyhovujúcich výrobkov predávaných online a dovážaných do EÚ. V tejto súvislosti je potrebné v plnej miere využívať ambiciózny regulačný rámec EÚ a musí byť zabezpečená vhodná koordinácia medzi colnými orgánmi, orgánmi dohľadu nad trhom a inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Komisia navrhuje **konkrétne kroky na zabezpečenie účinnej spolupráce a cielených opatrení. (oddiel 2.2.)**

¹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011.

¹⁷ [Strážcovia prístupu určení na základe aktu o digitálnych trhoch.](#)

¹⁸ Ďalšie informácie nájdete v oddiele 2.3.4.

Okrem toho má Európa najspoľahlivejší regulačný rámec na svete, pokiaľ ide o **spôsob, akým sa výrobky prezentujú spotrebiteľom online, a o stanovenie jasných povinností pre online trhoviská**. Ako sa zdôrazňuje v politických usmerneniach predsedníčky¹⁹, rýchlosť, ucelenosť a zjednodušenie sú kľúčové, v neposlednom rade pre vytvorenie rovnakých podmienok pre menšie spoločnosti a zachovanie primeraného regulačného zaťaženia. **Komisia sa zameria na dôsledné presadzovanie a komplementárnosť digitálnych pravidiel**, ktoré sa budú podporovať vhodne koordinovanými opatreniami všetkých príslušných orgánov. (oddiel 2.3.)

Okrem toho **môžu byť digitálne nástroje kľúčovými prostriedkami** na dosiahnutie cieľov tohto oznámenia. Komisia oznamuje opatrenia na podporu moderného a odolného súboru nástrojov dohľadu, najmä prostredníctvom využívania **digitálneho pasu výrobku, nástrojov umelej inteligencie na odhaľovanie nezákonného tovaru a spoločných databáz**. (oddiel 2.4.)

V neposlednom rade je nevyhnutné **zvyšovať povedomie a vyvíjať vzdelávacie úsilie** s cieľom posilniť postavenie a chrániť spotrebiteľov vrátane maloletých a pomôcť legítimným podnikom ponúkať v EÚ výrobky, ktoré sú v súlade s predpismi. (oddiel 2.5.)

Tieto opatrenia musia byť sprevádzané **dialógom s medzinárodnými partnermi** a tretími krajinami, z ktorých dovážané výrobky pochádzajú. Okrem toho bude Komisia naďalej **monitorovať obchodné praktiky** tretích krajín a zostáva ostražitá voči nekalým obchodným praktikám. (oddiel 2.6.)

2.1. Štrukturálne reformy na obmedzenie dovozu nevyhovujúcich výrobkov a ochranu životného prostredia

2.1.1. Balík colných reforiem

Prudký nárast dovozu v rámci elektronického obchodu s dodaním priamo spotrebiteľom v EÚ, ktorí sa na colné účely stávajú dovozcami, nie je spojený so zodpovedajúcim zvýšením manipulačnej kapacity na hraniciach. V roku 2024 boli orgány len v šiestich členských štátoch²⁰ zodpovedné za dohľad nad 89 % priamo dovážaného tovaru, ktorý sa predáva online. Colné orgány sú síce prvou líniou obrany na hraniciach pred dovozom nevyhovujúcich a potenciálne nebezpečných výrobkov, majú však problém so samotným množstvom dovozu v rámci elektronického obchodu, ktorý už predstavuje viac ako 97 % všetkých dovozných colných vyhlásení²¹. Ukazuje sa, že súčasné colné postupy a nástroje už nevyhovujú svojmu účelu a že dostupné zdroje nestačia na efektívne spracovanie samotného objemu zásielok, ktoré vznikajú v rámci tokov elektronického obchodu.

V máji 2023 Komisia navrhla ambiciózne balík colných reforiem²², ktorý zahŕňa i) nový Colný kódex Únie, ii) návrh²³ na zrušenie oslobodenia od cla v prípade dovozu s hodnotou nepresahujúcou 150 EUR a zavedenie zjednodušeného sadzobného zaobchádzania pre

¹⁹ https://commission.europa.eu/about/commission-2024-2029_sk.

²⁰ Holandsko, Belgicko, Francúzsko, Maďarsko, Taliansko a Nemecko; zdroj: údaje z dohľadu EÚ.

²¹ Zdroj: údaje z dohľadu EÚ.

²² Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie a Colný orgán Európskej únie a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 952/2013, COM(2023) 258 final.

²³ Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení nariadenie (EHS) č. 2658/87, pokiaľ ide o zavedenie zjednodušeného sadzobného zaobchádzania pri predaji tovaru na diaľku, a nariadenie (ES) č. 1186/2009, pokiaľ ide o zrušenie limitu pre oslobodenie od cla.

zásielky s nízkou hodnotou a iii) návrh²⁴ na rozšírenie rozsahu pôsobnosti „jednotného kontaktného miesta pre dovoz“ (IOSS) na všetok tovar bez ohľadu na jeho hodnotu.

Cieľom návrhov je štrukturálne zlepšiť schopnosti colných orgánov EÚ dohliadať na tok tovaru, ktorý vstupuje do colnej únie a ktorý ju opúšťa, a kontrolovať ho, počnúc výrobkami predávanými online a dodávanými priamo spotrebiteľom. Podporu by vnútroštátnym colným orgánom poskytoval nový **Colný orgán EÚ**, ktorý by prevádzkoval **Colné dátové centrum EÚ**.

Colné dátové centrum EÚ by poskytovalo elektronické prostredie EÚ, v ktorom by hospodárske subjekty podávali správy colným orgánom, a zabezpečovalo by integráciu údajov od iných orgánov. Zabezpečila by tak schopnosť riadenia rizík na úrovni EÚ. Colný orgán EÚ by na základe týchto informácií mohol preverovať tovar s cieľom identifikovať potenciálne riziká ešte pred nakládkou tovaru na prepravu alebo pred jeho fyzickým príchodom do EÚ a vydávať členským štátom odporúčania na kontrolu. Colným orgánom by to umožnilo získať úplný prehľad o dodávateľských reťazcoch a plánovať kontroly dovozu a vývozu. V dôsledku toho bude presadzovanie súladu s požiadavkami na výrobky cielenejšie a účinnejšie. Colné dátové centrum EÚ umožní posilnenú spoluprácu s inými orgánmi prostredníctvom výmeny údajov, čím sa uľahčia koordinované kontroly.

V návrhoch sa zosúladujú pravidlá v oblasti DPH a colné pravidlá, pričom by sa nimi stanovilo, že online trhoviská a predajcovia zaregistrovaní v rámci jednotného kontaktného miesta pre dovoz sa stávajú „domnelým dovozcom“ a vyberajú príslušné clo a DPH, zabezpečujú, aby tovar vstupujúci na colné územie spĺňal ostatné požiadavky EÚ, a poskytujú údaje colným orgánom v okamihu predaja, a to pred príchodom tovaru na hranicu EÚ. V roku 2024 držiteľia registrácie v rámci jednotného kontaktného miesta pre dovoz predstavovali 92 % dovozu tovaru s hodnotou nepresahujúcou 150 EUR. Okrem toho by držiteľia registrácie v rámci jednotného kontaktného miesta pre dovoz nahlasovali všetok svoj predaj v EÚ do Colného dátového centra EÚ a boli by pod dohľadom členského štátu, v ktorom sú zaregistrovaní (na rozdiel od 27 potenciálnych členských štátov určenia), a to na účely DPH aj cla.

Komisia vyzýva spoluzákonnodarcu, aby urýchlene prijal návrh colnej reformy, a je pripravená spolupracovať so spoluzákonnodarcou na preskúmaní **d ďalších opatrení na lepšie riešenie obrovského objemu malých zásielok a na podporu colných orgánov**.

Po prvé, Komisia je ochotná spolu so spoluzákonnodarcami preskúmať zavedenie nediskriminačného manipulačného poplatku na položky elektronického obchodu dovážané do EÚ priamo spotrebiteľom **s cieľom riešiť rastúce náklady na dohľad, pokiaľ ide o súlad takýchto zásielok s pravidlami EÚ**. Takýto manipulačný poplatok by mal umožniť, aby hlavnú externalitu tohto nového obchodného modelu, t. j. potrebu iného, intenzívnejšieho prístupu k zabezpečeniu súladu obrovského množstva jednotlivých zásielok, internalizovali maloobchodníci a sprostredkovatelia, ktorí ho využívajú. Takýto manipulačný poplatok by teda mal znášať dovozca, t. j. online maloobchodník alebo sprostredkovateľ, a nie spotrebiteľa pri doručení dovezenej zásielky.

Okrem toho by sa mali zväziť **poznatky získané na základe rizík** identifikovaných v prioritnej oblasti kontroly²⁵, ako aj to, či by **Colný orgán EÚ** mohol v súlade so svojím poslaním podporiť účinnejšie colné kontroly, pokiaľ ide o operačnú podporu colných orgánov členských štátov. Na tento účel bude musieť byť Colný orgán EÚ primerane vybavený

²⁴ Návrh smernice Rady, ktorou sa mení smernica 2006/112/ES, pokiaľ ide o pravidlá v oblasti DPH týkajúce sa zdaniteľných osôb, ktoré uľahčujú predaj dovážaného tovaru na diaľku.

²⁵ Pozri oddiel 2.2.1.

z hľadiska prevádzkovej kapacity s cieľom riešiť potreby elektronického obchodu a zvýšiť súlad v prípade tovaru dovážaného prostredníctvom elektronického obchodu.

Vzhľadom na enormný nárast objemu v krátkom čase, ktorý sa naďalej zvyšuje a nevykazuje žiadne známky poklesu, je Komisia pripravená spolupracovať so spoluzákondarcami s cieľom „prednostne uskutočniť“ reformu colnej správy do roku 2026 vrátane prípravy zriadenia Colného orgánu EÚ a príprav v súvislosti s Colným dátovým centrom EÚ, pričom by sa náležite zohľadnili finančné obmedzenia súčasného viacročného finančného rámca.

2.1.2. *Jasné pravidlá a zodpovedné postupy na ochranu životného prostredia*

Takisto je potrebné, aby EÚ zintenzívnila svoje úsilie o zníženie vplyvu dovozu výrobkov s nízkou hodnotou dodávaných priamo spotrebiteľom na klímu a životné prostredie.

Požiadavky EÚ na ekodizajn a energetické označovanie podnecujú výrobcov k inováciám a dodávaniu účinnejších výrobkov, umožňujú spotrebiteľom prijímať informované rozhodnutia a prispievajú k zníženiu celkovej spotreby energie a emisií. Odhaduje sa, že v dôsledku nesúladu s predpismi dochádza každý rok k strate vo výške viac ako 10 miliárd EUR z hľadiska možných prínosov²⁶.

Ambicióznejšie požiadavky na udržateľnosť výrobkov uvádzaných na trh EÚ sa zavedú na základe nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov²⁷. Prvý pracovný plán na základe nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov je stanovený na apríl 2025, pričom sa v ňom určia prioritné skupiny výrobkov z hľadiska prijatia požiadaviek na udržateľnosť vrátane aspektov súvisiacich s udržateľnými možnosťami dopravy pri dodávaní a vracaní výrobkov. V júli 2025 budú nasledovať pravidlá týkajúce sa ničenia nepredaných spotrebných výrobkov vrátane zákazu ničenia nepredaného textilu a obuvi. Textil bude jednou z prvých skupín výrobkov, na ktoré sa delegovaný akt bude vzťahovať.

Požiadavky na rozšírenú zodpovednosť výrobcov sú zahrnuté v nariadení o obaloch a odpadoch z obalov²⁸, nariadení o batériách a odpadových batériách²⁹, smernici o odpade z elektrických a elektronických zariadení³⁰ a v nariadení o fluórovaných skleníkových plynch³¹. **Komisia vyzýva spoluzákondarcu, aby urýchlene prijal cielenú revíziu rámcovej smernice o odpade**, ktorou sa zavádzajú najmä požiadavky na rozšírenú zodpovednosť výrobcov v prípade textilu a obuvi.

Cielenou revíziou rámcovej smernice o odpade spolu s pripravovaným delegovaným aktom na základe nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov v súvislosti s kritériami udržateľnosti pre textil sa stanovujú prvky potrebné na ekologickú moduláciu finančných príspevkov subjektov uvádzajúcich textil na trh do systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcov podľa zásady: čím vyššia udržateľnosť, tým nižšie poplatky. Aktéri v oblasti

²⁶ Pozri napr. Európsky dvor audítorov 2020/1, Osobitná správa [Opatrenia EÚ týkajúce sa ekodizajnu a označovania energetickej účinnosti:dôležitý príspevok k väčšej energetickej účinnosti, ktorý však obmedzuje značné oneskorenia a nedodržiavanie predpisov](#).

²⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1781 z 13. júna 2024, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov, mení smernica (EÚ) 2020/1828 a nariadenie (EÚ) 2023/1542 a zrušuje smernica 2009/125/ES.

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/40 z 19. decembra 2024 o obaloch a odpadoch z obalov.

²⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1542 z 12. júla 2023 o batériách a odpadových batériách.

³⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ zo 4. júla 2012 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ) (prepracované znenie).

³¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/573 zo 7. februára 2024 o fluórovaných skleníkových plynch, ktorým sa mení smernica (EÚ) 2019/1937 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 517/2014.

elektronického obchodu z krajín mimo EÚ aj v rámci EÚ by podliehali rovnakým pravidlám, mali by rovnaké podmienky a rovnaké stimuly na umiestňovanie udržateľnejších výrobkov na trh EÚ.

Komisia plánuje navrhnuť akt o obehovom hospodárstve a v tejto súvislosti preskúma možnosti ďalšieho rozvoja riešení rozšírenej zodpovednosti výrobcov vrátane jednotného kontaktného miesta pre registráciu výrobcov, ďalšej harmonizácie pravidiel EÚ a rozšírenia systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcov na ďalšie kategórie výrobkov. Pri práci na návrhu aktu o obehovom hospodárstve bude Komisia venovať osobitnú pozornosť opatreniam na účinné presadzovanie práva v praxi.

Požiadavky vzťahujúce sa na výrobky, obalový materiál a nakladanie s odpadom by sa mali účinne presadzovať aj pri uvádzaní tovaru na trh prostredníctvom elektronického obchodu. Na tento účel je v celej EÚ potrebná **silná sieť environmentálnych subjektov v oblasti presadzovania práva** vrátane inšpektorov a polície. Mali by sa zintenzívniť snahy o presadzovanie práva a spolupráca medzi európskymi subjektmi v oblasti presadzovania práva.

Komisia preskúma spôsoby, ako zabezpečiť účinné uplatňovanie zákazu ničenia určitých spotrebných výrobkov a súvisiacich povinností týkajúcich sa transparentnosti z hľadiska elektronického obchodu, a to aj zo strany platforiem tretích krajín. Takisto podporí členské štáty a hospodárske subjekty pri zabezpečovaní toho, aby sa falšovaný tovar zneškodňoval len ako posledná možnosť a aby sa namiesto toho kládol dôraz na jeho prípravu na opätovné použitie alebo recykláciu³².

Komisia:

- Vyzýva spoluzákonnodarcu, aby urýchlene prijal návrh colnej reformy, a je pripravená spolupracovať so spoluzákonnodarcom na preskúmaní ďalších opatrení, ktoré pomôžu riešiť náklady na dohľad pri obrovskom množstve malých zásielok, najmä prostredníctvom nového nediskriminačného manipulačného poplatku za položky elektronického obchodu.
- Plánuje prijať prvý akčný plán podľa nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov do apríla 2025.
- Vyzýva spoluzákonnodarcu, aby urýchlene prijal cielenú zmenu rámcovej smernice o odpade. Komisia bude úzko spolupracovať s členskými štátmi na účinnejšom presadzovaní tejto smernice, smernice o jednorazových plastoch, smernice o odpade z elektrických a elektronických zariadení a nariadení o ekodizajne udržateľných výrobkov, o obaloch a odpadoch z obalov a o batériách vo vzťahu k maloobchodníkom z tretích krajín, ktorí pôsobia v oblasti elektronického obchodu.
- Plánuje navrhnuť akt o obehovom hospodárstve, v ktorom sa bude skúmať ďalší rozvoj rozšírenej zodpovednosti výrobcov a spôsob posilnenia presadzovania práva.

2.2. Cílené opatrenia: zvýšené koordinované kontroly dovážaného tovaru

Komisia bude ako naliehavú prioritu podporovať súbor cielených opatrení, ktoré využijú schopnosti viacerých orgánov pri koordinovanom presadzovaní všetkých príslušných pravidiel EÚ, čo povedie k okamžitým výsledkom, ako aj ďalšie získavanie dôkazov a trvalé úsilie o zabezpečenie dlhodobého súladu s predpismi.

³² Odporúčanie Komisie (EÚ) 2024/915 z 19. marca 2024 týkajúce sa opatrení na boj proti falšovaniu a na posilnenie presadzovania práv duševného vlastníctva.

2.2.1. *Prioritná oblasť colnej kontroly pre krátkodobé výsledky a kontrolné akcie*

Komisia bude koordinovať colné kontroly v rámci prioritnej oblasti kontroly³³ zameranej na výrobky z tretích krajín so závažnými bezpečnostnými rizikami a rizikom nesúladu, ktoré sa nakupujú prostredníctvom online trhovísk a dodávajú priamo spotrebiteľom v EÚ³⁴.

V rámci tohto časovo obmedzeného opatrenia colné orgány v spolupráci s orgánmi dohľadu nad trhom a inými príslušnými orgánmi zintenzívnia kontroly dovozu uvedených výrobkov s cieľom posúdiť ich bezpečnosť a súlad s právnymi predpismi o vnútornom trhu, odhaliť potenciálne nedovolené obchodovanie s nelegálnym a nebezpečným tovarom a vymieňať si informácie o nedodržiavaní predpisov.

Bezprostredným cieľom je riešiť nedostatočný súlad s predpismi a zabezpečiť, aby sa nebezpečné a nevyhovujúce výrobky neuvádzali na trh, ako aj odradiť zločinecké organizácie od využívania elektronického obchodu ako kanálu na nedovolené obchodovanie. V rámci opatrenia by sa mali získavať ďalšie dôkazy o nevyhovujúcich výrobkoch a príslušných hospodárskych subjektoch. Toto opatrenie by malo okamžite viesť k výsledkom pri riešení nedostatočného súladu s predpismi a k zabezpečeniu toho, aby sa tieto nebezpečné a nevyhovujúce výrobky neuvádzali na trh.

Kľúčovými faktormi úspechu prioritnej oblasti kontroly budú plnenie záväzkov a koordinácia medzi orgánmi. Colné orgány sa zamerajú na príslušné zásielky a pozastavia ich prepustenie do voľného obehu. Orgány dohľadu nad trhom ako odborníci v príslušných oblastiach výrobkov a v prípade potreby spolu s inými špecializovanými orgánmi určia, či kontrolované výrobky spĺňajú všetky príslušné právne predpisy. Na výber zásielok, spracovanie prípadov, určenie nesúladu a následné posúdenie bude potrebné koordinovane využívať všetky existujúce nástroje a systémy³⁵. Na základe analýzy rizík vyplývajúcej z týchto zistení sa v budúcnosti podľa potreby priebežne zintenzívnia kontroly **určitých hospodárskych subjektov, tovaru alebo obchodných tokov**. Čím vyššia je miera nesúladu, tým vyššia by mala byť úroveň ostražitosť v ďalších fázach, aby sa posilnilo presadzovanie práva a odstrašovanie, a tým sa prispelo k rovnakým podmienkam pre podniky, ktorým vznikajú náklady na dodržiavanie predpisov.

Ak hospodársky subjekt neprijal vhodné a primerané nápravné opatrenie na odstránenie nesúladu a zdá sa, že nesúlad s predpismi je systematický, orgány dohľadu nad trhom sa vyzývajú, aby využili dostupné nápravné prostriedky podľa nariadenia o dohľade nad trhom vrátane stiahnutia výrobkov z trhu a ich spätného prevzatia, zákazu ich sprístupnenia na trhu, ako aj uloženia sankcií, ktoré odrážajú aj systematickú povahu nesúladu³⁶.

Toto opatrenie v rámci prioritnej oblasti kontroly by podporovala skupina colných expertov³⁷ v úzkej spolupráci s príslušnými orgánmi dohľadu nad trhom a novým tímom expertov v rámci colného spoločenstva EÚ pre hranice (EUCABET).

³³ Ako sa uvádza v článku 46 ods. 3 Colného kódexu Únie.

³⁴ Presný zoznam výrobkov sa určí po dohode s členskými štátmi.

³⁵ Napr. systém riadenia colných rizík (CRMS2), systém kontroly dovozu (ICS2), systém EÚ na rýchlu výmenu informácií o nebezpečných nepotravinových výrobkoch (Safety Gate), Informačný a komunikačný systém pre dohľad nad trhom (ICSMS), počítačový systém uvedený v článku 133 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2017/625 (Traces) a systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (RASFF).

³⁶ Pozri články 16, 19 a 41 nariadenia 2019/2020 o dohľade nad trhom.

³⁷ Skupina colných expertov – sekcia kontroly a riadenia rizík zložená z expertov členských štátov na riadenie rizík, ktorá sa stretáva spolu s orgánmi dohľadu nad trhom.

Zároveň budú pokračovať opatrenia, ako napríklad opatrenia Európskeho úradu pre boj proti podvodom, so zameraním na boj proti vzorcom podvodov v elektronickom obchode, ako je zneužívanie pravidiel súvisiacich s jednotným kontaktným miestom pre dovoz.

V strednodobom horizonte by sa mali skutočnosti a dôkazy zhromaždené v rámci prioritnej oblasti kontroly vymieňať so širším súborom orgánov, pričom by sa mali podporovať kontrolné akcie medzi colnými orgánmi, orgánmi dohľadu nad trhom, orgánmi v oblasti ochrany životného prostredia, ochrany spotrebiteľa a digitálnych služieb. Na základe prioritnej oblasti kontroly by sa mohlo podporovať najmä presadzovanie aktu o digitálnych službách a opatrenia siete pre bezpečnosť spotrebiteľov.

Zistenia z prioritnej oblasti kontroly by takisto mali byť podkladom pre tretí viacročný pracovný program Nástroja na vybavenie na colné kontroly³⁸, ktorý sa plánuje prijať v roku 2025, vrátane osobitnej výzvy zameranej na elektronický obchod s rozpočtom 100 miliónov EUR³⁹.

Komisia vyzýva všetky členské štáty, aby sa zapojili do prioritnej oblasti kontroly, a uverejní verejnú správu o získaných poznatkoch a zisteniach.

2.2.2. Spoločné opatrenia na presadzovanie práva v oblasti bezpečnosti výrobkov, boja proti falšovaniu a zvyšovania bezpečnosti

Na základe nariadenia o dohľade nad trhom a nariadenia o všeobecnej bezpečnosti výrobkov sa orgánom dohľadu nad trhom v členských štátoch poskytujú potrebné právomoci na presadzovanie práva, a to aj v súvislosti s výrobkami predávanými online. Môžu napríklad vydávať príkazy na odstránenie nebezpečných alebo nevyhovujúcich výrobkov z online obchodov a online trhovísk. Výrobky, ktoré boli predmetom vyšetrovania, a súvisiace opatrenia sa musia oznamovať v Informačnom a komunikačnom systéme pre dohľad nad trhom (ICSMS) a opatrenia prijaté v súvislosti s nebezpečnými výrobkami členské štáty oznamujú do systému EÚ Safety Gate⁴⁰, čo je systém na rýchlu výmenu informácií o nebezpečných nepotravinových výrobkoch, ktorý spravuje Komisia.

Na základe prvých skúseností s prioritnou oblasťou kontroly Komisia spustí osobitnú **koordinovanú činnosť v oblasti bezpečnosti výrobkov (CASP)**, ktorá bude otvorená pre všetky členské štáty a ktorej cieľom bude zlepšiť **štrukturálnu spoluprácu medzi colnými orgánmi a orgánmi dohľadu nad trhom** v súvislosti s výrobkami alebo kategóriami výrobkov predávanými online, spoločne posúdiť riziká a určiť vhodné nápravné opatrenia. Okrem toho Komisia v roku 2025 navrhne v rámci siete pre bezpečnosť spotrebiteľov aj vykonávanie **spoločných činností v oblasti skúšania výrobkov** siete pre bezpečnosť spotrebiteľov, ktoré by umožnili orgánom dohľadu nad trhom odoberať vzorky výrobkov online s utajenou totožnosťou. **Komisia vyzýva členské štáty, aby zabezpečili svoju aktívnu účasť na týchto činnostiach.**

³⁸ Komisia už v rámci prvých dvoch viacročných pracovných programov (2021 – 2022 a 2023 – 2024) vyčlenila viac ako 550 miliónov EUR na hraničné priechody a colné laboratória. Keďže v rámci súčasného VFR je ešte k dispozícii viac ako 440 miliónov EUR, programom sa bude naďalej podporovať a uprednostňovať elektronický obchod. V záujme ďalšieho posilnenia takýchto kontrol sa bude klásať dôraz aj na interoperabilitu (výmenu informácií) a spoločné využívanie zariadení s inými orgánmi (najmä s orgánmi dohľadu nad trhom).

³⁹ Finančné krytie je určené na financovanie kontroly elektronického obchodu colnými orgánmi EÚ, ale oprávnené je aj financovanie vybavenia, ktoré spoločne používajú colné orgány a orgány dohľadu nad trhom alebo zdravotnícke orgány.

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/home>.

V druhom štvrtroku 2025 vykoná **sieť pre bezpečnosť spotrebiteľov** svoju prvú kontrolnú akciu zameranú na bezpečnosť výrobkov⁴¹ s cieľom kontrolovať a presadzovať súlad informácií o výrobkoch zaradených do ponuky v kategóriách výrobkov, ktoré sa najčastejšie objednávajú online. Pomocou nástroja EÚ eSurveillance, ktorý poskytuje Komisia, sa orgány zamerajú na úplnosť bezpečnostných informácií o výrobkoch zaradených do ponuky vrátane údajov o zodpovednej osobe v EÚ a na odhaľovanie výrobkov, ktoré už boli oznámené systému EÚ Safety Gate.

Komisia takisto pracuje na posilnení **Európskej siete colných laboratórií**⁴², ktorá je nevyhnutná na podporu práce orgánov dohľadu nad trhom, zdravotníckych a colných orgánov. Takisto zriaďuje **skúšobné zariadenia EÚ** podľa nariadenia o dohľade nad trhom s cieľom zvýšiť kapacitu na skúšanie výrobkov pre orgány dohľadu nad trhom v členských štátoch⁴³.

Medzi novými opatreniami proti falšovaným a iným nelegálnym výrobkom Komisia podporuje prípravu novej Európskej multidisciplinárnej platformy proti hrozbám trestnej činnosti (EMPACT) na roky 2026 až 2029. Mala by sa tým využiť koordinácia medzi orgánmi zabezpečujúcimi presadzovanie práva vrátane polície, colných orgánov a prokuratúry s cieľom bojovať proti škodlivým, nevyhovujúcim a nelegálnym výrobkom spojeným s trestnou činnosťou. Okrem toho **Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF)** pokračuje vo vyšetrovaní podvodného dovozu falšovaného tovaru, ktorý poškodzuje zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov, prostredníctvom elektronického obchodu.

Komisia takisto podporuje európske inovácie (konzorciá európskych inovátorov, priemyslu a orgánov) s cieľom vyvíjať inovatívne európske technológie pre bezpečnosť elektronického obchodu⁴⁴.

Komisia:

- Navrhuje prioritnú oblasť kontroly pre dovoz v rámci elektronického obchodu s dodaním priamo spotrebiteľom v spolupráci s orgánmi dohľadu nad trhom a strednodobý cieľ, ktorým je koordinované uplatňovanie širšieho súboru pravidiel vrátane digitálnej regulácie. Komisia vyzýva členské štáty na účasť a uverejní verejnú správu o získaných poznatkoch a zisteniach.
- Podporuje novú koordinovanú činnosť v oblasti bezpečnosti výrobkov a ďalšie spoločné opatrenia v oblasti dohľadu nad trhom zamerané na bezpečnosť výrobkov v rámci elektronického obchodu a vyzýva členské štáty, aby sa aktívne zapojili.
- Zaoberá sa bojom proti nedovolenému obchodovaniu s nelegálnym tovarom, ako aj tovarom porušujúcim právne predpisy v súvislosti s obehovým hospodárstvom vrátane elektronického obchodu v súlade s prioritami ďalšieho cyklu EMPACT.

⁴¹ Súčasné koordinované kontrolné opatrenia.

⁴² Racionalizácia, koordinácia a optimalizácia využívania ľudských a technických zdrojov medzi colnými laboratóriami EÚ, ktoré sa zaoberajú najmä nelegálnymi drogami a omamnými látkami, ale aj potravinami a nápojmi, textilnými alebo inými priemyselnými výrobkami, plastmi a inými chemikáliami.

⁴³ Skúšobné zariadenia EÚ boli určené podľa článku 21 nariadenia (EÚ) 2019/1020 vo viacerých odvetviach výrobkov vrátane hračiek, rádiových zariadení a ekodizajnu/energetického označovania.

⁴⁴ Patria sem výskumné projekty PARSEC (Bezpečnosť balíkov a listov pri poštových a expresných kuriérskych službách), iFLOWS (Pokročilé technológie na skenovanie a odhaľovanie nelegálnych materiálov pri poštových a expresných kuriérskych službách) a ODYSSEUS, ktoré sú financované EÚ.

2.3. Dôsledné presadzovanie právnych predpisov EÚ na ochranu spotrebiteľov na internete

EÚ má komplexný súbor pravidiel na ochranu spotrebiteľov na internete, ktorý je celosvetovo jedinečný a ktorým sa stanovujú veľmi jasné povinnosti pre online trhoviská. Pre Komisiu je vysokou prioritou presadzovanie *acquis* v oblasti ochrany spotrebiteľa, ako aj nového aktu o digitálnych službách a aktu o digitálnych trhoch. Kľúčové sú koordinované opatrenia a úzka spolupráca – medzi orgánmi, ako aj všetkými zainteresovanými stranami, čo dokazujú nedávne vyšetrovania⁴⁵, ako aj rámce, ako je napríklad súbor nástrojov EÚ proti falšovaniu výrobkov⁴⁶.

2.3.1. Povinnosti online trhovísk: akt o digitálnych službách

V akte o digitálnych službách sa stanovujú celoúijné pravidlá pre online sprostredkovateľov vrátane online trhovísk, ktoré spájajú predajcov so spotrebiteľmi. Cieľom uvedených pravidiel je zabezpečiť, aby obchodníci mohli na online trhoviskách predávať len výrobky, ktoré vyhovujú príslušným požiadavkám na bezpečnosť výrobkov a iným požiadavkám.

Online trhoviská majú povinnosť bojovať proti nezákonnému tovaru, ktorý sa ponúka prostredníctvom ich služieb. Patria sem napríklad povinnosť zaviesť používateľsky ústretové mechanizmy oznamovania a prijímania opatrení a podávania sťažností, povinnosť spolupracovať s dôveryhodnými nahlasovateľmi, zákaz temných vzorcov, pravidlá reklamy a podrobné povinnosti v oblasti transparentnosti vrátane spôsobu, akým sa výrobky odporúčajú spotrebiteľom.

Takisto majú povinnosť „**poznať svojho komerčného zákazníka**“, ktorá by mala odradiť predajcov, ktorí nedodržiavajú predpisy, od ponúkania svojich výrobkov v EÚ prostredníctvom trhovísk a priniesť praktickú podporu pri sledovaní obchodníkov, ktorí neuplatňujú pravidlá EÚ. V praxi musia trhoviská získať informácie o obchodníkoch predtým, ako začnú ponúkať ich výrobky na platforme. Patria sem napríklad údaje o totožnosti a kontaktné údaje obchodníka, informácie o jeho platobnom účte, údaje o zápise do obchodného registra a čestné vyhlásenie, ktorým sa obchodník zaväzuje ponúkať len výrobky, ktoré sú v súlade s pravidlami EÚ. Do 17. februára 2025 mali trhoviská vynaložiť maximálne úsilie na získanie a posúdenie uvedených informácií od obchodníkov, ktorí už boli prítomní na ich platforme o rok skôr, t. j. 17. februára 2024. V prípade každého obchodníka, ktorý začne platformu používať, musia priebežne požadovať uvedené informácie a vykonať podobné kontroly pred tým, ako môže obchodník ponúkať výrobky v EÚ.

Komisia v rámci svojej úlohy dohľadu venuje osobitnú pozornosť uplatňovaniu tejto povinnosti ako kľúčového nástroja na odradenie nečestných predajcov od toho, aby sa zameriavali na spotrebiteľov v EÚ. Informácie získané od obchodníka sú dôležité pre spotrebiteľov, ale aj na účely nápravných opatrení samotnej platformy, napríklad pri pozastavení činnosti obchodníkov, ktorí opakovane ponúkajú nezákonný tovar. Okrem toho môžu slúžiť aj príslušným orgánom, napríklad pri dohľade nad pravidlami v oblasti bezpečnosti výrobkov. Aktom o digitálnych službách sa uľahčuje vykonateľnosť príkazov vydaných príslušnými justičnými alebo správnymi orgánmi na odstránenie nezákonného obsahu vrátane nezákonných výrobkov ponúkaných predajcami.

⁴⁵ Pozri koordinované vyšetrovanie Európskej komisie proti spoločnosti Temu podľa aktu o digitálnych službách a sieť spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa podľa pravidiel ochrany spotrebiteľa, pozri ďalej, s. 16.

⁴⁶ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2024/915 z 19. marca 2024 týkajúce sa opatrení na boj proti falšovaniu a na posilnenie presadzovania práv duševného vlastníctva.

Od trhovísk sa takisto vyžaduje, aby zabezpečili „dodržiavanie predpisov už v štádiu návrhu“, t. j. ich rozhranie musí umožniť obchodníkom poskytnúť všetky požadované predzmluvné informácie a ďalšie informácie o súlade a bezpečnosti výrobkov podľa uplatniteľného práva Únie. Takisto musia informovať spotrebiteľov v prípade, že si prostredníctvom ich služby zakúpili nezákonný výrobok.

Komisia určila dvadsaťpäť online platforiem vrátane niekoľkých online trhovísk⁴⁷, ktoré dosiahli priemerný mesačný počet príjemcov v EÚ viac ako 45 miliónov, za veľmi veľké online platformy a vyhľadávače⁴⁸. Uvedené platformy musia zaviesť spoľahlivé opatrenia na posúdenie a zmiernovanie rizík, ktoré vyplývajú z koncepcie, fungovania a využívania ich služieb. Patrí sem potreba posudzovať a zmiernovať riziká súvisiace so šírením nevyhovujúceho tovaru, riziká pre vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa v EÚ alebo riziká súvisiace s verejným zdravím, maloletými a telesnou pohodou jednotlivcov.

Komisia považuje za vysokú prioritu opatrenia na presadzovanie práva súvisiace s takýmito rizikami vo vzťahu k určeným online trhoviskám a posilňuje spoluprácu a koordináciu s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

Komisia začala vyšetrovacie opatrenia podľa aktu o digitálnych službách v súvislosti so spoločnosťami SHEIN⁴⁹ a Amazon⁵⁰ a 14. marca 2024 **formálne začala konanie** proti spoločnosti AliExpress⁵¹ a 31. októbra 2024 proti spoločnosti Temu⁵². Druhé uvedené vyšetrovanie dopĺňa aj koordinované opatrenie v rámci siete spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa⁵³.

Komisia bude naďalej monitorovať súlad s predpismi a v prípade potreby začne konanie, v rámci ktorého by sa mohla zamerať na opatrenia s najväčším vplyvom, ako sú povinnosti „poznať svojho komerčného zákazníka“, systematické dodržiavanie príkazov príslušných orgánov na odstránenie obsahu alebo informovanie zo strany online trhovísk, podpora koordinovaných opatrení uvedených orgánov a uplatňovanie právnych predpisov, ktoré presadzujú. Komisia venuje osobitnú pozornosť hybridnému obchodnému modelu niektorých trhovísk, t. j. prípadom, keď pôsobia ako sprostredkovatelia a zároveň sú sami priamymi predajcami alebo majú kontrolu nad predajcami⁵⁴.

Komisia bude vychádzať aj z koordinovaných opatrení, ako je prioritná oblasť kontroly, a činností vykonávaných v rámci siete spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa a bude brať na vedomie z nich vyplývajúce zistenia relevantné pre svoje vyšetrovania na základe aktu o digitálnych službách.

⁴⁷ Amazon, AliExpress, Apple AppStore, Booking, Google Shopping, Google Play, SHEIN, Temu a Zalando.

⁴⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/list-designated-vlops-and-vloses>.

⁴⁹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sk/news/commission-requests-information-online-marketplaces-temu-and-shein-compliance-digital-services-act>.

⁵⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sk/news/commission-sends-request-information-amazon-under-digital-services-act>.

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/sk/news/commission-requests-information-amazon-under-digital-services-act>.

⁵¹ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sk/news/commission-opens-formal-proceedings-against-aliexpress-under-digital-services-act>.

⁵² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sk/news/commission-opens-formal-proceedings-against-temu-under-digital-services-act>.

⁵³ Pozri ďalej a na https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_5707.

⁵⁴ V prípade výrobkov predávaných priamo online trhoviskom alebo v prípade, že online trhovisko má kontrolu nad predajcom, sa poskytovateľ môže považovať za zodpovedného za predaj nezákonných výrobkov v súlade s článkom 6 aktu o digitálnych službách.

Ďalej sa bude usilovať o posilnenie svojich kapacít prostredníctvom **dohôd s inými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie s príslušnými odbornými znalosťami**, ako je napríklad dohoda o spolupráci s **Úradom Európskej únie pre duševné vlastníctvo (EUIPO)** na podporu svojich opatrení na presadzovanie práva týkajúcich sa platforiem elektronického obchodu, ktoré môžu predstavovať systémové riziko prílevu falšovaného tovaru do Únie.

Je nevyhnutné, aby sa v celej EÚ vybuďovala **silná sieť subjektov v oblasti presadzovania práva**, ktorou by sa zosúladiť ich úsilie, vymieňali by sa informácie, zefektívnil by sa opatrenia a posilnil by sa celkový vplyv opatrení na presadzovanie práva a regulačného dohľadu. V členských štátoch sú za presadzovanie aktu o digitálnych službách zodpovední koordinátori digitálnych služieb. **Účinne by mali byť zapojené aj ďalšie príslušné orgány**, najmä tie, ktoré majú odborné znalosti a súvisiace kompetencie v oblasti bezpečnosti výrobkov, súladu a ochrany spotrebiteľa. **Európsky výbor pre digitálne služby** sa od februára 2024, keď začal svoju činnosť, stal základnou sieťou regulačných orgánov na podporu spolupráce a má špecializovanú pracovnú skupinu pre ochranu spotrebiteľa, ktorá zabezpečuje prepojenie so sieťou spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa.

Niektoré členské štáty v záujme zmysluplnejšieho získavania dôkazov iniciovali nadviazanie medziodvetvovej spolupráce prostredníctvom **pracovnej skupiny pre elektronický obchod na vnútroštátnej úrovni**, do ktorej patria koordinátori digitálnych služieb, orgány na ochranu spotrebiteľa, orgány dohľadu nad trhom a colné orgány. Komisia je pripravená podporiť vytvorenie takýchto pracovných skupín vo všetkých členských štátoch v roku 2025 s pomocou pracovníkov pre oblasť aktu o digitálnych službách pôsobiach v zastúpeniach Komisie, a zabezpečiť, aby sa tieto skupiny podieľali na práci **Európskeho výboru pre digitálne služby** a na vnútroštátnych opatreniach a opatreniach Komisie na presadzovanie práva na základe aktu o digitálnych službách.

Súbežne s týmto úsilím Komisia do novembra 2025 vyhodnotí aj spôsob **vzájomného pôsobenia aktu o digitálnych službách s inými právnymi aktmi, ako je spotrebiteľské *acquis* a pravidlá v oblasti bezpečnosti výrobkov**⁵⁵. V prípade potreby sa k tejto správe môže pripojiť návrh na zjednodušenie existujúcich pravidiel.

2.3.2. *Povinnosti obchodníkov a iných online podnikov: podpora a presadzovanie pravidiel ochrany spotrebiteľa*

Obchodníci, ktorí ponúkajú svoj tovar a služby v EÚ, vrátane tých, ktorí sú usadení v tretích krajinách, musia dodržiavať právne predpisy EÚ o ochrane spotrebiteľa bez ohľadu na to, či predávajú prostredníctvom online trhovísk⁵⁶. Pravidlá sa uplatňujú online rovnako ako offline a zabezpečujú najvyšší štandard ochrany spotrebiteľa, napríklad tým, že chránia spotrebiteľov v EÚ pred klamlivými praktikami a internetovými podvodmi a umožňujú spotrebiteľom prijímať informované rozhodnutia a vyhnúť sa skrytým nákladom alebo rizikám.

Okrem toho môžu online trhoviská ovplyvňovať rozhodnutia spotrebiteľov prostredníctvom svojich rozhraní, a to aj určovaním poradia výsledkov vyhľadávania,

⁵⁵ Ako sa stanovuje v článku 91 aktu o digitálnych službách.

⁵⁶ Napr. smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES zo 16. februára 1998 o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľovi, smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/771 z 20. mája 2019 o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o predaji tovaru, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) 2017/2394 a smernica 2009/22/ES a zrušuje smernica 1999/44/ES.

poskytovaním odporúčaní, ale aj používaním temných vzorcov, návykového dizajnu a agresívnej alebo nevyžiadanej personalizovanej reklamy. **Aktom o digitálnych službách** sa zakazujú temné vzorce na online trhoviskách a regulujú sa ďalšie postupy, pričom sa online trhoviskám ukladajú povinnosti, napríklad pokiaľ ide o koncepciu ich rozhraní a odporúčacích systémov, ukladá sa im povinnosť zverejňovať informácie pre spotrebiteľov a zakazuje sa im zobrazovať určité typy personalizovaných reklám.

Na online trhoviská sa vzťahujú aj všeobecné ustanovenia spotrebiteľského práva EÚ, ktoré sa vzťahujú na všetkých obchodníkov a zakazujú nekalé obchodné praktiky, ktoré zasahujú do rozhodovania spotrebiteľov. Na základe kontroly vhodnosti v oblasti digitálnej spravodlivosti⁵⁷ sa dospelo k záveru, že v prípade právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa sa prístupom prevažne založeným na zásadách neposkytuje dostatočná právna istota, pokiaľ ide o ich uplatňovanie v digitálnom prostredí nad rámec aktu o digitálnych službách. Komisia plánuje navrhnuť **akt o digitálnej spravodlivosti** v záujme cieľového posilnenia ochrany spotrebiteľa, čím by sa konkretizovali zásady existujúcich pravidiel ochrany spotrebiteľa a odstránili by sa identifikované nedostatky.

Vnútroštátne orgány na ochranu spotrebiteľa alebo vnútroštátne sudy sú zodpovedné za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Môžu napríklad nariadiť opravu, vypnutie alebo odstránenie webových lokalít alebo účtov na sociálnych sieťach, ktoré obsahujú internetové podvody, a môžu nariadiť zrušenie účtov nespolupracujúcich obchodníkov.

Komisia spolupracuje so **sieťou spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa**, ktorá združuje orgány zodpovedné za presadzovanie právnych predpisov EÚ na ochranu spotrebiteľa. Komisia môže upozorniť sieť spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa, ak existuje dôvodné podozrenie, že došlo k porušeniu právnych predpisov EÚ. Komisia koordinuje takéto opatrenia, ak sa týkajú veľkej časti spotrebiteľov v EÚ. Sieť spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa vykonala niekoľko opatrení⁵⁸ a môže iniciovať nové opatrenia proti obchodníkom v oblasti elektronického obchodu podľa nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa. V tejto súvislosti prebieha konanie proti spoločnosti Temu.

Dňa 3. februára 2025 **sieť spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa a Komisia informovali aj spoločnosť SHEIN o začatí koordinovaného opatrenia** s cieľom preskúmať súlad tohto online trhoviska a maloobchodného predajcu prevádzkujúceho elektronický obchod s určitými povinnosťami vyplývajúcimi zo spotrebiteľských právnych predpisov EÚ⁵⁹. Prebiehajúce spoločné vyšetrovanie siete spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa koordinuje Komisia.

Koordinované úsilie: konania proti spoločnosti Temu na základe aktu o digitálnych službách a spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa

Z nedávnych vyšetrovaní týkajúcich sa spoločnosti Temu je zrejmé, ako sa akt o digitálnych

⁵⁷ [Commission Staff Working Document Fitness Check on EU consumer law on digital fairness \(Pracovný dokument útvarov Komisie: Kontrola vhodnosti spotrebiteľského práva EÚ v oblasti digitálnej spravodlivosti\) | Európska komisia.](#)

⁵⁸ Napr. koordinované opatrenia v rámci spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa proti spoločnosti AliExpress alebo Wish: https://commission.europa.eu/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/enforcement-consumer-protection/coordinated-actions/market-places-and-digital-services_sk#aliexpress-and-wish.

⁵⁹ Smernica o nekalých obchodných praktikách, smernica o právach spotrebiteľov, smernica o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, smernica o označovaní cien a smernica o elektronickom obchode. Začatie tohto koordinovaného opatrenia nemá vplyv na závery, ku ktorým sa následne dospeje.

službách, spolupráca v oblasti ochrany spotrebiteľa a regulačné nástroje môžu navzájom posilňovať a ako môžu orgány využiť svoje právomoci na účinné opatrenia.

Dňa 31. októbra 2024 Komisia začala vyšetrovanie spoločnosti Temu⁶⁰ pre podozrenie z porušenia aktu o digitálnych službách vrátane identifikácie rizík a chýbajúcich zmiernujúcich opatrení na obmedzenie opätovného výskytu nečestných obchodníkov, ktorým bola v minulosti pozastavená činnosť, alebo opätovného výskytu nevyhovujúceho tovaru; rizík spojených s návykovým dizajnom služby vrátane programov odmeňovania podobných hrám a systémov, ktoré má spoločnosť Temu zavedené na zmiernenie rizík vyplývajúcich z takéhoto návykového dizajnu a nátlakového predaja, a to aj prostredníctvom temných vzorcov, ktoré by mohli mať negatívne dôsledky na telesnú a duševnú pohodu osoby; odporúčacích systémy vrátane poskytnutia aspoň jednej ľahko dostupnej možnosti, ktorá nie je založená na profilovaní, a povinnosti umožniť výskumným pracovníkom prístup k údajom.

Vyšetrovanie Komisie prebieha a podporujú ho colné orgány, orgány dohľadu nad trhom a orgány na ochranu spotrebiteľa prostredníctvom Európskeho výboru pre digitálne služby. Vychádza pri tom aj z odpovedí spoločnosti Temu na žiadosti Komisie o informácie, ako aj z dôkazov z fiktívneho nakupovania a sťažností spotrebiteľov predložených tretími stranami⁶¹. Ak by Komisia dospela k záveru, že platforma porušuje akt o digitálnych službách, poskytovateľovi by okrem iných sankcií hrozili aj prípadné pokuty, ktoré by mohli dosiahnuť až 6 % jeho celosvetového obratu.

Dňa 8. novembra 2024 v nadväznosti na spoločné vyšetrovanie, ktoré vykonala sieť spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa a koordinovala Komisia, sieť spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa oznámila⁶² spoločnosti Temu niekoľko praktík, ktoré sa považovali za porušenie spotrebiteľských právnych predpisov EÚ. Patria medzi ne praktiky týkajúce sa falošných zliav, temných vzorcov nátlaku na spotrebiteľov, vynútenej gamifikácie, chýbajúcich a zavádzajúcich informácií, falošných recenzií a skrytých kontaktných údajov. Sieť spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa nariadila spoločnosti Temu, aby navrhla záväzky týkajúce sa spôsobu, akým bude tieto problémy riešiť.

Okrem toho sieť spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa požiadala spoločnosť Temu o informácie s cieľom posúdiť, či dodržiava ďalšie povinnosti vyplývajúce zo spotrebiteľského práva EÚ, napríklad povinnosť jasne informovať spotrebiteľov o tom, či predajca výrobku je alebo nie je obchodníkom, zabezpečiť, aby sa rebríčky, recenzie a hodnotenia výrobkov spotrebiteľom neprezentovali zavádzajúcim spôsobom, aby sa správne oznamovali a vypočítavali znižovania cien, a zabezpečiť, aby všetky tvrdenia týkajúce sa životného prostredia boli presné a podložené.

Odpovede spoločnosti Temu na zistenia a otázky zo strany siete spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa sa v súčasnosti posudzujú.

Komisia je naďalej odhodlaná podporovať a koordinovať činnosť siete spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa týkajúcu sa presadzovania práva s využitím všetkých dostupných nástrojov. Napríklad schopnosti umelej inteligencie jej súboru nástrojov **eLab** na získavanie dôkazov sa budú využívať na vykonávanie súbežných automatizovaných kontrol na veľkých online trhoviskách. Komisia plánuje poskytnúť výsledky takýchto kontrol sieti spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa, ktorá sa môže rozhodnúť prijať následné opatrenia na presadzovanie práva podľa nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa.

⁶⁰ Pozri predchádzajúci text, s. 14.

⁶¹ [Taming Temu \(Skrotenie spoločnosti Temu\) | BEUC.](#)

⁶² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/it/ip_24_5707.

V súlade so zisteniami z nedávnej správy⁶³ Komisie o uplatňovaní **nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa** Komisia uvažuje o preskúmaní tohto nariadenia⁶⁴ s cieľom ďalej posilniť presadzovanie spotrebiteľského práva EÚ, najmä pokiaľ ide o rozšírené nezákonné praktiky, bez ohľadu na to, či sú páchatelia usadení v Únii alebo mimo nej, a to v záujme zabezpečenia rovnakých podmienok.

2.3.3. *Riešenie sporov v prípade elektronického obchodu*

Napriek všetkému úsiliu sa nevyhnutne vyskytnú situácie, keď sa v EÚ zakúpi nevyhovujúci tovar, a je dôležité, aby spotrebiteľia mali prístup k zmysluplnej možnosti nápravy. Nový rámec zodpovednosti za chybné výrobky prijatý v októbri 2024 sa bude uplatňovať od konca roka 2026⁶⁵ a zabezpečí sa ním, aby vždy existovala osoba zodpovedná za výrobky, ktorých výrobca nie je usadený v EÚ. Na základe aktu o digitálnych službách sa spotrebiteľom a ich zástupcom poskytujú aj nástroje na nahlasovanie nezákonného tovaru online trhoviskám a na uplatnenie nápravy.

Okrem toho **Komisia navrhla revíziu smernice o alternatívnom riešení sporov**⁶⁶ s cieľom zabezpečiť, aby právne predpisy o mimosúdnom riešení sporov boli pripravené na digitálny vek, a to aj v prípade sporov týkajúcich sa obchodníkov z krajín mimo EÚ. **Komisia vyzýva spoluzákodarcov, aby urýchlene prijali revidovanú smernicu o alternatívnom riešení sporov**, a vyzýva na prijatie sprievodného **odporúčania** na podporu kritérií vysokej kvality v prípade postupov riešenia sporov, ktoré ponúkajú online trhoviská a obchodné združenia Únie⁶⁷.

2.3.4. *Otvorenie obchodných príležitostí pre alternatívne subjekty, aby mohli dosiahnuť spotrebiteľov v EÚ online: akt o digitálnych trhoch*

Európske malé a stredné podniky sa stali do značnej miery závislými od online platforiem vrátane online trhovísk. Aktom o digitálnych trhoch sa otvára alternatívnym podnikom vrátane malých online trhovísk možnosti stať sa ďalšou využívanou platformou. Aby to bolo reálne, podniky musia mať napríklad možnosť prechádzať medzi platformami bez straty údajov. Na základe aktu o digitálnych trhoch sa strážcom prístupu⁶⁸ ukladá povinnosť zabezpečiť koncovým používateľom a oprávneným tretím stranám nepretržitú prenosnosť údajov v reálnom čase a prístup k údajom pre komerčných používateľov a oprávnené tretie strany.

Komisia bude uprednostňovať účinné presadzovanie práva a dohľad v rámci svojich právomocí na základe aktu o digitálnych trhoch vo vzťahu k strážcom prístupu, a to aj v prípade praktík, ktoré majú vplyv na európsky sektor elektronického obchodu, s cieľom zabezpečiť, aby si títo strážcovia prístupu plnili povinnosti vo vzťahu k zavádzaniu opatrení na zabezpečenie súladu s aktom o digitálnych trhoch. Komisia využije všetky nástroje aktu o digitálnych trhoch vrátane prípadného najímania expertov a audítorov na prístup k algoritmom strážcov prístupu a na dohľad nad ich súladom.

⁶³ https://commission.europa.eu/document/download/569266a1-22d9-4871-a143-a3671b417507_en?filename=Report%20B3%20cpc.pdf.

⁶⁴ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13535-Consumer-protection-strengthened-enforcement-cooperation_sk.

⁶⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2853 z 23. októbra 2024 o zodpovednosti za chybné výrobky a o zrušení smernice Rady 85/374/EHS.

⁶⁶ Návrh smernice, ktorou sa mení smernica 2013/11/EÚ o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ako aj smernice (EÚ) 2015/2302, (EÚ) 2019/2161 a (EÚ) 2020/1828.

⁶⁷ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2023/2211 zo 17. októbra 2023 o požiadavkách na kvalitu postupov riešenia sporov, ktoré ponúkajú online trhoviská a obchodné združenia Únie.

⁶⁸ Napríklad vrátane Google Shopping, Amazon Marketplace, Meta Marketplace. Úplný zoznam určených strážcov prístupu nájdete na stránke [Strážcovia prístupu určení na základe aktu o digitálnych trhoch](#).

Komisia:

- Bude naďalej uprednostňovať opatrenia na presadzovanie práva podľa aktu o digitálnych službách v súvislosti so zabezpečením súladu zo strany veľkých online trhovísk. Komisia zintenzívni svoje opatrenia v oblasti dohľadu na základe aktu o digitálnych službách, posilní svoje kapacity a partnerstvá s agentúrami EÚ, ako je EUIPO, a bude sa podieľať na koordinovaných opatreniach s príslušnými orgánmi.
- Vyzýva členské štáty, aby vymenovali príslušné orgány a zriadili pracovné skupiny pre elektronický obchod, ktoré podporia presadzovanie aktu o digitálnych službách a koordinované opatrenia v rámci iných právnych režimov. Komisia bude podporovať členské štáty prostredníctvom nových pracovníkov pre oblasť aktu o digitálnych službách na svojich zastúpeniach a prostredníctvom koordinácie v Európskom výbore pre digitálne služby.
- Vyhodnotí spôsob vzájomného pôsobenia aktu o digitálnych službách s inými právnymi aktmi.
- Bude naďalej podporovať sieť spolupráce v oblasti ochrany spotrebiteľa, a to aj prostredníctvom jej súboru nástrojov eLab na získavanie dôkazov.
- Bude pokračovať v práci na možnom preskúmaní nariadenia o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa.
- Vyzýva spoluzákonodarcov, aby urýchlene prijali revidovanú smernicu o alternatívnom riešení sporov.
- Bude uprednostňovať presadzovanie aktu o digitálnych trhoch v súvislosti s tým, ako strážcovia prístupu ovplyvňujú odvetvie elektronického obchodu.

2.4. Lepšie možnosti dohľadu prostredníctvom digitálnych nástrojov

Digitálne riešenia môžu byť kľúčovými podpornými nástrojmi pre dohľad nad prostredím elektronického obchodu, pričom sa nimi podporujú orgány a legitímni účastníci trhu pri zabezpečovaní súladu s právom EÚ.

Po prvé, Komisia uprednostňuje účinné zavádzanie digitálneho pasu výrobku, ako sa stanovuje v nariadení o ekodizajne udržateľných výrobkov, v nariadení o batériách a v ďalších príslušných odvetvových právnych predpisoch. Časom sa bude vyžadovať digitálny pas výrobku pre väčšinu fyzického tovaru uvedeného na trh EÚ alebo do prevádzky. V rámci nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov sa predpokladá prijatie odvetvových delegovaných aktov, ktorými sa postupne stanovujú požiadavky na ekodizajn a zavedie sa digitálny pas výrobku pre konkrétne skupiny výrobkov. Prvý pracovný plán, v ktorom sa stanoví, ktoré výrobky sa budú v nadchádzajúcich rokoch uprednostňovať, bude prijatý v apríli 2025. Zabezpečí sa tým bezprecedentná transparentnosť a výsledovateľnosť v hodnotových reťazcoch výrobkov a poskytnú sa relevantné informácie, ako sú technické parametre výrobku, jeho pôvod, materiály, vplyv na životné prostredie a odporúčania na opravu, recykláciu a likvidáciu, a to prostredníctvom systému, ktorý pre zúčastnené podniky predstavuje minimálnu administratívnu záťaž.

Komisia sa takisto bude snažiť navrhnúť **opätovné využitie systému digitálneho pasu výrobku v iných oblastiach politiky, pričom ho bude využívať ako miesto vstupu pre ďalšie informácie a dokumenty týkajúce sa konkrétnych výrobkov, ako sú napríklad certifikáty zhody.**

Digitálnym pasom výrobku spolu s prostredím centrálneho elektronického priečinka EÚ pre colníctvo a neskôr Colným dátovým centrom EÚ sa **zjednoduší aj práca colných orgánov, orgánov dohľadu nad trhom a hospodárskych subjektov** pri vstupe výrobku na trh EÚ. Vďaka tomu, že príslušné informácie o posudzovaní zhody a vysledovateľnosti sú konsolidované do jedného identifikátora, môžu colné orgány účinnejšie overiť, či boli v digitálnom pase výrobku uvedené všetky potrebné informácie o výrobku. Colné orgány budú informácie sprístupnené prostredníctvom digitálneho pasu výrobku využívať aj na účely riadenia rizík a na cielené kontroly. Tým sa nielen znížia náklady vnútroštátnych orgánov v oblasti presadzovania práva, ale sa aj výrazne zlepši bezpečnosť výrobkov na celom jednotnom trhu a zjednoduší sa život podnikom, ktoré dodržiavajú predpisy.

Okrem toho príslušným orgánom a niekedy aj online trhoviskám pri odhaľovaní nezákonných výrobkov poskytujú podporu viaceré IT nástroje a databázy. Komisia pripravuje projekt na **zefektívnenie existujúcich databáz** vrátane systému EÚ Safety Gate a systému riadenia colných rizík v rámci prvého kroku **do jednotného, interoperabilného systému**, ktorým sa zvýšia synergie informácií zhromažďovaných rôznymi orgánmi a zabezpečí sa interoperabilita s digitálnym pasom výrobku. Malo by sa tak uľahčiť rýchlejšie odhaľovanie nevyhovujúcich výrobkov a ich sledovanie príslušnými orgánmi. Online trhoviskám by to malo umožniť účinnejšie reagovať na hrozby a zaviesť náhodné kontroly výrobkov.

Napokon Komisia dáva orgánom dohľadu nad trhom k dispozícii nové **vyhľadávacie roboty založené na umelej inteligencii**. Vyhľadávací robot E-Surveillance WebCrawler je už k dispozícii a používa sa na nahlasovanie opätovne sa objavujúcich nebezpečných výrobkov, ktoré sú už uvedené v systéme Safety Gate, a generuje automatické žiadosti o odstránenie. Komisia vyvinula vyhľadávacie roboty na identifikáciu výrobkov, ktoré nie sú v súlade s požiadavkami na ekodizajn a energetické označovanie. Komisia takisto plánuje v roku 2025 sprístupniť ďalší vyhľadávací robot na automatizované vyhľadávanie potenciálne nevyhovujúcich výrobkov na online trhoviskách⁶⁹.

Komisia:

- Bude uprednostňovať implementáciu digitálneho pasu výrobku v rôznych kategóriách výrobkov. Prvý akčný plán bude prijatý do apríla 2025.
- Zameriava sa na zefektívnenie existujúcich databáz do interoperabilného systému s dôrazom na systém Safety Gate a systém riadenia colných rizík (CRMS2), ktoré majú predstavovať prvý krok na začiatku roka 2025.
- Bude naďalej poskytovať orgánom dohľadu nad trhom vyhľadávací robot e-Surveillance WebCrawler pre opätovne sa objavujúce nebezpečné výrobky a sprístupní ďalší vyhľadávací robot na zisťovanie nových výrobkov zaradených do ponuky.

2.5. Posilnenie postavenia spotrebiteľov, poskytovanie lepších informácií obchodníkom a podpora dobrovoľných opatrení

Kampane na zvýšenie povedomia, vzdelávanie a informovanosť sú silnými nástrojmi, ktoré umožňujú spotrebiteľom rozhodovať sa v súlade s ich záujmami a hodnotami, ako aj účinnými nástrojmi na odrádzanie obchodníkov od predaja nebezpečných, falšovaných alebo inak nevyhovujúcich výrobkov.

⁶⁹ Mal by preverovať ponuky výrobkov a recenzie spotrebiteľov pomocou kľúčových slov označujúcich potenciálny nesúlad, ktoré vybrali inšpektori pre dohľad nad trhom, a zostavovať zoznamy potenciálne nevyhovujúcich výrobkov.

Komisia podporuje sériu opatrení na informovanie spotrebiteľov online. Napríklad požiadavkami na ekodizajn textílií a iných výrobkov podľa nariadenia o ekodizajne udržateľných výrobkov sa zabezpečí lepšie informovanie spotrebiteľov o aspektoch udržateľnosti, ako sú environmentálne vplyvy, spotreba energie, opraviteľnosť alebo trvanlivosť. Okrem toho bude Komisia podporovať **odbornú prípravu odborníkov na ochranu spotrebiteľa v členských štátoch** prostredníctvom nadchádzajúcej fázy **programu kaskádového školenia ConsumerPRO**, ktorý umožní spotrebiteľským organizáciám poskytovať osobnejšie poradenstvo na základe udržateľných nákupných návykov.

Okrem toho je cieľom navrhovaného nariadenia Komisie⁷⁰ o iniciatíve CountEmissions EU zlepšiť transparentnosť výkonnosti dodávok stanovením spoločných pravidiel započítavania emisií skleníkových plynov z dopravných služieb.

Sieť európskych spotrebiteľských centier (sieť ESC), ktorú spoluzakladala Komisia, už 20 rokov vzdeláva spotrebiteľov v EÚ o ich právach na jednotnom trhu a pomáha im pri riešení cezhraničných sporov⁷¹. Sieť ESC zintenzívni svoje kampane na zvýšenie povedomia o právach spotrebiteľa, možných rizikách a mechanizmoch nápravy pri nákupoch online so **zameraním na obchodníkov z krajín mimo EÚ**. Mohla by sa zaoberať aj online trhoviskami.

EÚ má aj viacero ďalších rámcov na zvýšenie povedomia, vzájomnú pomoc a dobrovoľné opatrenia, ktoré vykonávajú online trhoviská a iné online platformy, občianska spoločnosť a zástupcovia odvetvia. Patrí sem napríklad záväzok k bezpečnosti výrobkov Product Safety Pledge+⁷², do ktorého sa zapája 11 platforiem, memorandum o porozumení proti falšovaným výrobkom, ktorým sa spájajú online trhoviská a značky, ako aj internetové fórum EÚ, ktoré sa pôvodne zameriavalo na teroristický obsah online, ale ktoré zahŕňa aj opatrenia a balík znalostí o boji proti predaju drog online, ktorým sa poskytujú informácie o kľúčových slovách a taktike používanej online obchodníkmi s drogami.

Komisia:

- Bude podporovať ďalšie kampane na zvýšenie povedomia so zameraním na obchodníkov z krajín mimo EÚ, a to aj prostredníctvom siete európskych spotrebiteľských centier (ECC-Net).
- Prostredníctvom programu ConsumerPRO bude podporovať odbornú prípravu odborníkov na ochranu spotrebiteľa v členských štátoch, aby mohli spotrebiteľom poskytovať osobnejšie poradenstvo.
- Vyzýva spoluzákonnodarcu, aby prijal navrhované nariadenie o iniciatíve CountEmissions EU.
- Bude naďalej podporovať a podnecovať dobrovoľnú spoluprácu online trhovísk a iných zainteresovaných strán prostredníctvom fór, ako je napríklad záväzok k bezpečnosti výrobkov Product Safety Pledge+, memorandum o porozumení proti falšovaným výrobkom alebo internetové fórum EÚ.

2.6. Dvojstranná spolupráca a aspekty obchodu

Obavy, na ktoré Komisia upozorňuje v tomto oznámení a ktoré vyplývajú z dovážaných zásielok s nízkou hodnotou, sú spoločné v celosvetovom meradle. Iné jurisdikcie skúmajú

⁷⁰ [Vypočítajte si svoje emisie z dopravy – „CountEmissions EU“.](#)

⁷¹ https://commission.europa.eu/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/resolve-your-consumer-complaint/european-consumer-centres-network-ecc-net_sk.

⁷² [Záväzok k bezpečnosti výrobkov – Európska komisia.](#)

alebo už uplatnili opatrenia, ako je zníženie alebo zrušenie oslobodenia od cla *de minimis*, zavedenie DPH pre zásielky *de minimis* alebo zlepšenie vlastného regulačného rámca pre platformy elektronického obchodu.

Mimoriadne dôležitým opatrením je aj lepšie vzdelávanie predajcov v tretích krajinách.

Napríklad vzhľadom na vysoký počet výrobkov dovážaných z Číny bude Komisia pokračovať v aktivitách zvyšovania povedomia a odbornej prípravy o pravidlách v oblasti bezpečnosti výrobkov v EÚ so zameraním na čínske spoločnosti prostredníctvom projektu SPEAC (Bezpečné nepotravinové spotrebné výrobky v EÚ a Číne), ktorý má od roku 2021 viac ako 800 000 účastníkov.

V širšom zmysle Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre spravodlivosť a spotrebiteľov a Generálna colná správa Čínskej ľudovej republiky podpísali **správne dojednanie o spolupráci v oblasti bezpečnosti výrobkov** a sprievodný akčný plán o bezpečnosti nepotravinových spotrebných výrobkov predávaných online.

Komisia je zároveň kedykoľvek pripravená prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie dodržiavania noriem EÚ a na ochranu európskych spotrebiteľov a podnikov.

Ak priemyselný sektor EÚ poskytne dostatočné dôkazy o dumpingovom alebo subvencovanom dovoze, ktorý spôsobuje ujmu, Komisia preskúma dostupné možnosti vrátane nástrojov na ochranu obchodu. Okrem toho Komisia posúdi všetky dôkazy o existencii nezákonných subvenčných režimov, najmä vývozných subvencií na tovar a subvencií na príslušné služby ponúkané v EÚ, a to vzhľadom na príslušné pravidlá. V tejto súvislosti Komisia zváži všetky možnosti nápravy na základe medzinárodných pravidiel a práva EÚ.

Komisia:

- Bude pokračovať v dvojstrannej spolupráci s krajinami pôvodu dovážaného tovaru prostredníctvom aktivít zvyšovania povedomia a odbornej prípravy o pravidlách v oblasti bezpečnosti výrobkov v EÚ pre predajcov tretích strán a dvojstrannej spolupráce s orgánmi tretích krajín.
- Posúdi všetky dôkazy týkajúce sa existencie dumpingu alebo nezákonných režimov subvencovania v tretích krajinách.

3. ZÁVER

V júli 2024 predsedníčka Ursula von der Leyenová oznámila, že prioritou Komisie je „[riešenie] výziev súvisiacich s platformami elektronického obchodu, aby sme zabezpečili, že spotrebiteľia a podniky budú môcť využívať konkurencieschopný elektronický obchod založený na účinných colných, daňových a bezpečnostných kontrolách a normách udržateľnosti“⁷³. V tomto oznámení Komisia predkladá komplexný súbor nástrojov EÚ vrátane série koordinovaných opatrení na dosiahnutie uvedeného cieľa. Ich naliehavosť potvrdzujú nárast dovozu nevyhovujúcich výrobkov do EÚ, škody, ktoré spôsobujú spotrebiteľom a podnikom, ich vplyv na životné prostredie a zaťaženie orgánov v členských štátoch.

Komisia zdôrazňuje potrebu spoločných a bezodkladných opatrení s aktívnou podporou spoluzákondarcov, členských štátov a ich vnútroštátnych orgánov, ako aj zodpovedných priemyselných subjektov, spotrebiteľských organizácií a medzinárodných partnerov.

Komisia do jedného roka posúdi účinok opatrení uvedených v tomto oznámení. Na základe výsledkov a po konzultácii s príslušnými orgánmi členských štátov a zainteresovanými stranami Komisia zváži, či sú existujúce rámce a činnosti v oblasti presadzovania práva uplatniteľné na dovážaný tovar v rámci elektronického obchodu s dodaním priamo spotrebiteľom primerané alebo či sú potrebné ďalšie opatrenia a návrhy na súdržné vykonávanie a dôsledné presadzovanie pravidiel EÚ.